

اثربخشی واقعیت درمانی گروهی بر افزایش انگیزش و کاهش اهمال کاری
تحصیلی دانش آموزان

پایان نامه جهت دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته مشاوره خانواده

استاد راهنما: دکتر محمد سعید عبدخدایی

استاد مشاور: دکتر حسین حسن آبادی

نگارش: الهام نیکبخت

زمستان ۱۳۹۰

به نام خالق بی همتا

تقدیم به پدر و مادرم

به خاطر زحمات جبران ناپذیرشان

باتشکر از اساتید گرانقدر دکتر محمدسعید عبد خدایی

و دکتر حسین حسن آبادی

برای راهنمایی‌های ارزشمندشان

فهرست

چکیده

فصل اول (کلیات)

۱-۱- بیان مسئله ۲

۱-۲- ضرورت و اهمیت پژوهش ۵

۱-۳- اهداف پژوهش ۸

۱-۴- فرضیه ها ۸

۱-۵- تعاریف عملیاتی پژوهش

۱-۵-۱- انگیزش تحصیلی ۸

۱-۵-۲- اهمال کاری تحصیلی ۹

۱-۵-۳- واقعیت درمانی گروهی ۹

فصل دوم (پیشینه تحقیق)

۱-۲- انگیزش ۱۱

۲-۲- انواع انگیزش ۱۲

۲-۳- نظریه های انگیزش ۱۵

۲-۳-۱- نظریه خودتعیینی ۱۵

۲-۳-۲- نظریه شناختی اجتماعی ۱۷

۲-۳-۳- نظریه انسانگرایی ۱۸

- ۱۹ ..... نظریه هدف گرایی ۴-۳-۲
- ۲۰ ..... نظریه رفتاری ۵-۳-۲
- ۲۱ ..... رویکرد اجتماعی فرهنگی ۶-۳-۲
- ۲۲ ..... نظریه اسناد ۷-۳-۲
- ۲۳ ..... عوامل مرتبط با انگیزش ۴-۲
- ۲۳ ..... انگیزش و شخصیت ۱-۴-۲
- ۲۴ ..... انگیزش و خودتنظیمی ۲-۴-۲
- ۲۵ ..... انگیزش مسئولیت پذیری و احساس کنترل ۳-۴-۲
- ۲۷ ..... انگیزش و محیط آموزشی ۴-۴-۲
- ۲۸ ..... انگیزش و خانواده ۵-۴-۲
- ۲۹ ..... انگیزش و مهارت‌های تحصیلی ۶-۴-۲
- ۳۰ ..... اهمال کاری ۵-۲
- ۳۲ ..... اهمال کاری تحصیلی ۶-۲
- ۳۴ ..... اهمال کاری از دیدگاه نظریه ها ۷-۲
- ۳۴ ..... نظریه های شناختی ۱-۷-۲
- ۳۵ ..... نظریه منطقی هیجانی ۲-۷-۲
- ۳۶ ..... نظریه روان تحلیلی و رفتارگرایی ۳-۷-۲
- ۳۶ ..... دیدگاه فراشناختی ۴-۷-۲

- ۳۷ ..... ۸-۲ عوامل مرتبط با اهمال کاری
- ۳۷ ..... ۱-۸-۲ اهمال کاری و شخصیت
- ۳۹ ..... ۲-۸-۲ اهمال کاری و سلامتی
- ۴۰ ..... ۳-۸-۲ اهمال کاری : خودکار آمدی ، خودتنظیمی و عزت نفس
- ۴۳ ..... ۴-۸-۲ اهمال کاری:خوش بینی و امیدواری
- ۴۴ ..... ۵-۸-۲ اهمال کاری : مهارتهای تحصیلی و منبع کنترل
- ۴۵ ..... ۶-۸-۲ اهمال کاری ، خانواده و محیط آموزشی
- ۴۶ ..... ۹-۲ انگیزش اهمال کاری
- ۴۸ ..... ۱۰-۲ کاهش اهمال کاری
- ۴۸ ..... ۱-۱۰-۲ نظریه شناختی
- ۴۹ ..... ۱۱-۲ واقعیت درمانی و تئوری انتخاب
- ۵۰ ..... ۱-۱۱-۲ مسئولیت پذیری
- ۵۱ ..... ۲-۱۱-۲ هویت
- ۵۲ ..... ۳-۱۱-۲ نیازهای اساسی
- ۵۵ ..... ۴-۱۱-۲ فرایند تغییر در تئوری انتخاب
- ۵۶ ..... ۵-۱۱-۲ واقعیت درمانی و مدرسه
- ۵۷ ..... ۱۲-۲ اصول واقعیت درمانی
- ۶۰ ..... ۱۳-۲ فنون واقعیت درمانی

- ۶۲ ..... ۱۴-۲- واقعیت درمانی گروهی
- ۶۳ ..... ۱۵-۲- واقعیت درمانی : اهمال کاری و انگیزش
- ۶۵ ..... ۱۶-۲- پژوهش های انجام شده

فصل سوم

- ۷۰ ..... ۱-۳- نوع پژوهش
- ۷۰ ..... ۲-۳- جامعه، نمونه و روش نمونه گیری
- ۷۱ ..... ۳-۳- ابزارهای پژوهش
- ۷۲ ..... ۴-۳- روش تجزیه و تحلیل داده ها

فصل چهارم (تجزیه و تحلیل آماری)

- ۷۴ ..... ۱-۴- فرضیه شماره یک
- ۷۵ ..... ۲-۴- فرضیه شماره دو
- ۷۶ ..... ۳-۴- فرضیه شماره سه

فصل پنجم (بحث و نتیجه گیری)

- ۷۹ ..... ۱-۵- بحث و نتیجه گیری از فرضیه ها
- ۷۹ ..... ۱-۱-۵- فرضیه اول
- ۸۰ ..... ۲-۱-۵- فرضیه دوم
- ۸۱ ..... ۳-۱-۵- فرضیه سوم

۵-۱-۴- نتیجه گیری کلی از فرضیه ها ۸۲

۵-۲- پیشنهادات ۸۴

۵-۳- محدودیت ها ۸۵

منابع

منابع فارسی ۸۷

منابع لاتین ۹۱

پیوست ها

طرح جلسات درمان

پرسشنامه انگیزش تحصیلی

پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی اثربخشی واقعیت درمانی گروهی بر افزایش انگیزش تحصیلی و کاهش اهمال کاری تحصیلی صورت گرفت. روش این پژوهش از نوع آزمایشی با طرح پیش آزمون پس آزمون با گروه کنترل میباشد. جامعه پژوهش شامل دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهر مشهد است که در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ حداقل در یکی از دروس خود نمره قبولی نگرفته اند و برای شرکت در کلاسهای جبرانی ثبت نام نموده اند.

نمونه پژوهش به شکل داوطلبانه از میان دانش آموزانی که به پرسشنامه اهمال کاری و انگیزش تحصیلی پاسخ داده اند و بیشترین نمره اهمال کاری یا کمترین نمره انگیزش را کسب کرده اند؛ انتخاب و سپس به دو گروه آزمایش و کنترل تقسیم شد، هر گروه ۱۰ نفر را شامل میشد و بعد از آن گروه آزمایش ۸ جلسه واقعیت درمانی گروهی را دریافت کرد ولی گروه کنترل هیچ نوع برنامه ای نداشت.

برای تحلیل داده ها از آزمون (T مستقل) استفاده شد و در انتها تحلیل داده ها نشان داد که واقعیت درمانی گروهی بر افزایش انگیزش تحصیلی تاثیر معناداری نداشته اما به طور معناداری موجب کاهش اهمال کاری تحصیلی گشته است.

واژگان کلیدی: واقعیت درمانی، اهمال کاری تحصیلی، انگیزش تحصیلی

Abstract

This research was done in order to study the effects of group Therapy based on Reality approach on increasing academic motivation and decreasing academic procrastination. The research methodology was experimental method with pre-test and pos -test plan and control group. The research population was the female of the high school students at the city of Mashhad who at least failed one of their courses and registered to attend crammers. The sample were selected from those who answered to the questionnaire of procrastination and academic motivation And asquire most scores on procrastination or least on motivation.. Participant were divided into two groups, experiment and control groups. Each group included 10 students. The experiment group received 8 sessions reality group therapy while the control group did not receive any therapy. Data analysis was done using independent T test for both groups Results revealed that group Therapy based on Reality approach had no significant effect on increasing of academic motivation. But it had significant effect on decreasing of academic procrastination.

Key Words:Reality therapy, Academic procrastination , Academic motivation

فصل اول

(مقدمہ)

۱-۱- بیان مسئله

گلسر^۱ (۱۹۶۹) معتقد است که برای موفقیت فرد در زندگی به طور کلی او باید نخست موفقیت را در یکی از جنبه های مهم زندگی خود تجربه کند و این جنبه مهم برای بسیاری از مردم قاعدتا مدرسه است (شفیع آبادی، ۱۳۸۴).

موفقیت در تحصیل و داشتن پیشرفت تحصیلی یکی از عرصه های اصلی کسب احساس موفقیت در مدرسه میباشد؛ پولین سیزر^۲ (۱۹۷۸) ابراز میدارد دانش آموزانی که تجربه موفقیت تحصیلی را دارند، حتی در مواجهه با شکست های تحصیلی گاه به گاه برخورد بهتری نسبت به دانش آموزانی که موفقیت تحصیلی را تجربه نکرده اند از خود نشان میدهند (بیلر^۳، ۱۳۷۱).

یکی از عوامل موثر در موفقیت تحصیلی داشتن انگیزه تحصیلی است که باعث آغاز و ادامه فعالیت میگردد، یادگیری را بهبود میبخشد و سنگ زیربنای موفقیت تحصیلی شناخته میشود؛ داشتن انگیزه باعث میشود که دانش آموز مطالب را آسانتر و بهتر یاد بگیرد و تلاش او بازدهی بیشتری داشته باشد (شفیع آبادی، ۱۳۸۴).

انگیزش تحصیلی^۴ به عنوان هدفی که فرد به خاطر آن در یک فعالیت ویژه یادگیری وارد میگردد تعریف میشود (پنتریچ و شانک^۵، ۲۰۰۲ به نقل از شافنر و شیفل^۶، ۲۰۰۷) و تحقیقات در این حوزه نشان داده است که انگیزش دانش آموز میتواند پیش بینی کننده کیفیت کار فرد در مدرسه و درجه ای که از تکالیف اجتناب یا استقبال میکند باشد (آمز^۷، ۱۹۹۲ به نقل از کایان^۸، ۲۰۱۰).

-
- 1-Glasser
  - 2- Paulin sears
  - 3- Biller
  - 4- academic motivation
  - 5-Pintrich & schunk
  - 6- Schufner & Schiefel
  - 7- Ames
  - 8- Kayan

انگیزش همچنین نقش مهمی در عملکرد تحصیلی، یادگیری، احساس شایستگی در مدرسه و ادراک علیت برای موفقیت و شکست ایفا میکند و تحقیقات موید این امر است که انگیزش پائین میتواند با کاهش فعالیتهای دانشگاهی، ضعف در دروس و حتی اخراج از دانشگاه همراه شود (شانون^۹، ۲۰۰۹). علاوه بر این بین پیشرفت تحصیلی و بی انگیزگی نیز رابطه منفی مشاهده شده است (لاوند^{۱۰}، ۲۰۰۵) به نقل از عبدالملکی و همکاران، ۱۳۸۷).

علاوه بر بی انگیزگی اهمال کاری هم میتواند اثراتی منفی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بگذارد؛ سولومون و راث بلوم^{۱۱} (۱۹۹۸) اهمال کاری را به عنوان عدم موفقیت در یک تکلیف که باعث پریشانی فرد میشود توضیح میدهند، به عبارتی اهمالکاری ترکیبی از واکنشها و تصمیمات روزانه است، که علی رغم اینکه انجام ندادنشان پیامدهای منفی به همراه دارد، عمدا انجام نمیشوند (وحیدی، مصطفایی و مرتضی نژاد، ۲۰۰۹).

در اهمال کاری تحصیلی^{۱۲} مطالعه تا آخرین لحظات باقی مانده به زمان امتحان به تاخیر می افتد و میزان مطالعه نیز کمتر از میزان برنامه ریزی شده است؛ گفته میشود اهمال کاری در ۴۰ درصد موارد علت پائین آمدن نتیجه کار است (مک کاوون و جانسون^{۱۳}، ۱۹۹۱) و حدود ۷۰ درصد دانشجویان از مشکلاتی در رابطه با اهمالکاری شکایت دارند (کرمی، ۱۳۸۸).

اهمال کاری در دانشگاه همچنین با سطوح پائینی از رفتارهای مدبرانه، خودتنظیمی، کارآمدی تحصیلی و عزت نفس و همچنین سطوح بالای افسردگی، استرس و بیماری مرتبط است (وحیدی، مصطفایی و مرتضی نژاد، ۲۰۰۹). کاگان^{۱۴} (۲۰۰۹) نیز به این نتیجه رسیده که بین اهمال کاری، ترس از شکست، کمال گرایی، مقاومت در برابر کنترل و توانایی اندک برای مدیریت زمان ارتباط وجود دارد.

9- Shanon

10-Lauwender

11- Solomon & Rathbolum

12- academic procrastination

13- MacCowen & Johnson

14-Kagan

زیان های برخواسته از اهمالکاری در تمام اقسام بسیار زیاد است و تحقیقات نشان میدهد تقریباً نیمی از دانش آموزان آمریکایی مشکلاتی در ارتباط با اهمال کاری را تجربه کرده اند (مک کاون و جانسون، ۱۹۹۱). از آنجا که هر دو این عوامل (کاهش انگیزش تحصیلی و اهمال کاری) ارتباط نزدیکی با کسب موفقیت تحصیلی دارند متخصصان در پی کسب درک بیشتری از این عوامل به منظور رفع آنها هستند برای مثال دسی و رایان^{۱۵} معتقدند که اگر بتوانیم انگیزش فعالیت و عدم فعالیت دانش آموزان را درک کنیم، میتوانیم به تبع آن رفتار آنها را کنترل کنیم (برگر و کارابنیک^{۱۶}، ۲۰۱۱).

رفتارگرایان نیز معتقدند که انگیزش و اهمالکاری با تقویت کننده ها و پاداش های محیطی مرتبطند؛ و واقعیت درمانگران انگیزش را در ارتباط با نیازها بررسی میکنند و معتقدند که بی انگیزگی افراد میتواند ناشی از اعتقاد به عدم ارتباط موضوعات مختلف با نیازهایشان باشد (ویلر^{۱۷}، ۲۰۰۴).

تحقیقات نشانه هایی از رابطه میان انگیزش درگیر شدن در تلاش های درسی و اهمالکاری تحصیلی را نشان داده اند (روساریو، کاستا، ناز و پیندا^{۱۸}، ۲۰۰۹) به عبارتی رفتار اهمالکارانه ممکن است نتیجه عوامل انگیزشی باشد چرا که اجتناب از مسئولیت ها میتواند به عنوان یک جهت گیری عاطفی برای کنار آمدن با واکنش ها در نظر گرفته شود و دلایل فرد اهمالکار معمولاً تلاشی برای فرار از مسئولیت است (الیس و نال، ۱۳۸۲).

در میان رویکردهای درمانی مختلف واقعیت درمانی^{۱۹} بیش از سایر رویکردها برای کار با نوجوانان در محیط های آموزشی شناخته می شود، واقعیت درمانی بر مفهوم مسئولیت تاکید میکند و در مشاوره یا تدریس میخوهد به کودکان و نوجوانان کمک کند مسئولیت زندگی خود را بپذیرند و از این طریق به طور موثرتری بر زندگی شان کنترل پیدا کنند، چرا که تحقیقات نشان داده اند که افراد زمانی بیشترین کاهش انگیزه را دارند که احساس کنند کنترلی بر محیط ندارند و رفتار آنها نمی تواند تغییری در محیط ایجاد کند (کیم، ۲۰۰۸).

واقعیت درمانی یک رویکرد غیر تنبیهی مبتنی بر عقل سلیم است که به افراد کمک میکند تشخیص دهند که چه کاری انجام دهند وقتی رفتارشان برای خودشان ناخوشایند است یا با حقوق یا نیازهای دیگران تداخل

15-Deci,Ryan

16-Berger,Karabenik

17- Weiler

18- Rosario, Costa, Nunes,Pianda

19 -reality therapy

دارد (پروت و براون، ۱۳۸۳) رویکرد گلسر برای کمک به افراد ایجاد شده تا بتوانند رفتارشان را پایش کنند و انتخاب های مناسب و درستی در زندگی داشته باشند (شفیع آبادی، دلاور، سدرپوشان، ۱۳۸۴). این رویکرد در جهت کمک به کودکان برای برنامه ریزی و متعهد کردن خودشان به برنامه ای که زندگیشان را بهتر خواهد ساخت سازمان داده می شود. هر وقت مسیر زندگی کودک یا رفتاری که برای حرکت در این مسیر انتخاب میکند به نحو مطلوبی کارساز نیست هدف واقعیت درمانی این است که به یافتن یک رفتار کارآمدتر کمک کند. معلم میتواند به دانش آموزان بفهماند که سخت کوشی و کسب موفقیت در تحصیل برایشان مفید است، و در هر دو مورد هدف واقعیت درمانی کمک به کودکان است تا حس مسئولیت بیشتری را در موارد مختلف تجربه کنند (پروت و براون، ۱۳۸۳).

در جریان واقعیت درمانی مراجع افکار و احساسات مرتبط با مشکل را مطرح میکند و درباره مسئولانه بودن رفتارهایش قضاوت مینماید؛ چرا که نقطه آغاز هر تغییر در رفتار مشکل ساز از دید واقعیت درمانگران پذیرش مسئولیت است و پس از آن درمانگر برنامه های منظمی برای رسیدن به موفقیت را طراحی میکند و در این برنامه ها از فنون رویکردهای رفتاری مانند تقریب های متوالی استفاده می کند و به این طریق درمانگر به مراجع کمک مینماید به تدریج موفقیت بیشتری کسب کند (پروچاسکا، نورکراس، ۱۳۸۶).

رویکرد واقعیت درمانی در موارد بسیاری برای کار با دانش آموزان نوجوان در محیط های آموزشی به کار رفته و موثر بوده است و حالا با توجه به اثرگذاری اهمال کاری و انگیزش تحصیلی در موفقیت تحصیلی دانش آموزان، این تحقیق میخواهد مشخص کند آیا واقعیت درمانی گروهی که کارایی فراوانش در کار با دانش آموزان مشخص شده است، میتواند در کاهش اهمال کاری و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان نیز موثر باشد.

۱-۲- ضرورت و اهمیت پژوهش

وقتی در نظام آموزشی مشکلاتی همچون افت تحصیلی رخ میدهد، از انگیزه یادگیرندگان به عنوان یکی از علل مهم آن یاد میشود (بال^{۲۱}، ۱۹۷۷ به نقل از بحرانی، ۱۳۸۴). روان شناسان ضرورت توجه به انگیزش در

تعلیم و تربیت را به دلیل ارتباط موثر آن با یادگیری مهارت‌های جدید و رفتارها متذکر شده اند ، چرا که انگیزش به صورت آمادگی روانی برای یادگیری یک پیش نیاز به حساب می آید و تاثیر آن بر یادگیری کاملاً آشکار است.

تحقیقات نشان داده انگیزش دانش آموزان و ادراک آنها از نیازهایشان در شروع یک پروژه کاری با میزان یادگیری آن پروژه مرتبط است (وون^{۲۲} و همکاران، ۲۰۱۰) و انگیزش میتواند هم بر یادگیری جدید و هم بر عملکرد مهارتها ، راهبردها و رفتارهای پیش آموخته تاثیر بگذارد ؛ به عبارتی انگیزش با یادگیری رابطه متقابل دارد یعنی انگیزش یادگیری را تحت تاثیر قرار میدهد و آنچه دانش آموزان یاد میگیرند بر انگیزش آنها موثر است (پنتریچ^{۲۳}، ۱۳۸۶).

مشکلات انگیزشی که در سالهای مدرسه شروع میشود در موفقیت علمی دانش آموزان اثرگذار است و میتواند به کاهش کیفیت زندگی آنان منجر گردد ، این مشکلات انگیزشی به طور جدی میتواند یادگیری را تضعیف کند (باکانلی و ساهینکایا^{۲۴}، ۲۰۱۱). اگر دانش آموزان و دانشجویان نسبت به درس بی علاقه باشند (دارای انگیزش سطح پائینی باشند) پیشرفت چندانی نصیب آنها نخواهد شد اما اگر نسبت به درس علاقمند باشند (دارای انگیزش سطح بالایی باشند) هم به دنبال کسب اطلاعات بیشتری در زمینه مطالب درسی خواهند بود و هم پیشرفت زیادی نصیب آنها خواهد شد (سیف، ۱۳۸۷).

در حال حاضر یکی از مشکلات شایع نظام های آموزشی در بسیاری از کشورهای جهان کاهش انگیزه به تحصیل است که زیان های علمی ، اقتصادی و فرهنگی زیادی متوجه دولت ها و خانواده ها میکند (مظلومی ، احرامپوش ، ثروت ، عسکرشاهی، ۱۳۸۰) چرا که دانش آموزان بی انگیزه برای یادگیری در تلاش های خود نظام یافته عمل نمی کنند ، طی تدریس در کلاس بی توجه اند ، فاقد سازمان بوده و مطالب درسی را مرور نمی کنند و در نتیجه پیشرفت تحصیلی ضعیفی دارند (پنتریچ، ۱۳۸۶).

22-Woon
23- Pentrich
24-Bacanli,Sahinkaya

اهمال کاری نیز ارتباط مسلمی با سطح نمرات دارد و تاثیرات منفی آن بر پیشرفت تحصیلی کاملاً مشخص است و معمولاً با کاهش نمرات، کاهش انگیزش و گاه ترک اجباری تحصیل همراه می‌باشد، موضوع اهمالکاری امروزه در میان دانشجویان دانشگاه امری رایج و معمولی است و برای مثال برآورد میشود که ۸۰ تا ۹۵ درصد دانشجویان کالج مشکلاتی در رابطه با اهمالکاری داشته باشند، و اغلب واکنش‌هایی که افراد اهمال کار به شکل عمومی نشان میدهند در بسیاری مواقع غیر از تحصیل نیز رخ میدهد از خرید کالا گرفته تا پر کردن فرم‌ها و... (روساریو، کاستا، نانز و پیندا، ۲۰۰۹).

اهمال کاری تنها مشکل دانش آموزان نیست برای مثال سیرسیس^{۲۵} گزارش کرده است که اهمالکاری در انجام رفتارهای سالم در بخش بزرگی از جمعیت بزرگسال به شکل اهمال در انجام فعالیتهای لازم برای سلامتی دیده میشود؛ اما دلیل اهمیت اهمالکاری تحصیلی تاثیرات مخربی است که بر زندگی افراد به ویژه دانشجویان دارد، به نظر مانچیک^{۲۶} و همکاران (۱۹۸۸) اهمالکاری تحصیلی پیامدهای مهم عینی و عاطفی در پی دارد که عبارتند از: پیامدهای عینی مانند ازدست دادن فرصتها، ازدست دادن درآمد، تولید پایین و هدر رفتن زمان و پیامدهای عاطفی شامل تضعیف روحیه، افزایش استرس و اضطراب، ترس و عصبانیت و انگیزه پایین (کاگان، ۲۰۰۹).

امروزه در مدارس با جمع کثیری از دانش آموزان روبرو هستیم که به خاطر شکست‌های تحصیلی از عزت نفس پائینی برخوردارند و شکست‌های پیاپی آنان در گذشته باعث شده که از نقص‌های انگیزشی، شناختی و عاطفی برخوردار باشند. این دانش آموزان رابطه‌ای بین موفقیت‌ها و اعمال خود نمی‌بینند و شکست خود را به فقدان توانایی نسبت میدهند، در حقیقت شکست‌های گذشته آنان احساس عدم شایستگی و کفایت را سبب گردیده است و بدیهی است که اگر فردی به این درجه برسد که خود را بی کفایت و نالایق بداند دیگر عملکرد مناسبی از خود نشان نخواهد داد (علیپور، محمدیگی، ۱۳۷۶) به همین علت لزوم پرداختن به روش‌هایی که بتواند در حل این مشکل موثر باشد کاملاً احساس میشود.

25- Sirosis

26- Man chik

در این تحقیق سعی می‌گردد به بررسی دو متغیر اهمالکاری و انگیزش تحصیلی که اهمیت آنها خاطر نشان شد پرداخته شود چرا که به نظر میرسد افزایش انگیزش تحصیلی و کاهش اهمالکاری تحصیلی از ضروریات بهبود بخشی به وضعیت آموزشی دانش آموزان با پیشرفت ضعیف تحصیلی باشد.

۱-۳-۱-اهداف پژوهش

- ۱- مشخص کردن میزان همبستگی میان اهمال کاری و انگیزش تحصیلی دانش آموزان
- ۲- شناسایی تاثیر واقعیت درمانی گروهی بر کاهش اهمال کاری دانش آموزان
- ۳- شناسایی تاثیر واقعیت درمانی گروهی بر افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان

۱-۴-۱-فرضیه ها

- ۱- بین میزان انگیزش تحصیلی و اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان همبستگی معکوس وجود دارد.
- ۲- اهمال کاری تحصیلی دانش آموزانی که واقعیت درمانی گروهی را دریافت کرده اند کمتر از گروهی است که این درمان را دریافت نکرده اند.
- ۳- انگیزش تحصیلی دانش آموزانی که واقعیت درمانی گروهی را دریافت کرده اند بیشتر از گروهی است که این درمان را دریافت نکرده اند.

۱-۵-۱-تعریف عملیاتی اصطلاحات

۱-۵-۱-۱- انگیزش تحصیلی

منظور از انگیزش تحصیلی در این تحقیق نمره ایست که فرد در مقیاس انگیزش تحصیلی فرم دبیرستانی که توسط عبدخدایی در ۱۳۸۵ طراحی شده و دارای ۵۳سئوال میباشد، کسب میکند.

۱-۵-۲-اهمال کاری تحصیلی

منظور از اهمال کاری در این پژوهش نمره ایست که فرد در آزمون اهمالکاری طراحی شده توسط سولومون و راث بلوم به دست می آورد.

۱-۵-۳-واقعیت درمانی گروهی

منظور از واقعیت درمانی در این تحقیق ۸جلسه گروه درمانی با رویکرد واقعیت درمانی است که در طی ۴ هفته، هفته ای ۲جلسه، و هر جلسه ۱ساعت برگزار خواهد شد.